

Väljaandja:	Justiitsminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.08.2016
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.06.2017
Avaldamismärge:	RT I, 29.07.2016, 5

Riigi õigusabi osutamise eest makstava tasu arvestamise alused, maksmise kord, tasumäärad, riigi õigusabi osutamisega kaasnevate kulude hüvitamise ulatus ja kord ning taotluse esitamise tingimused

Vastu võetud 26.07.2016 nr 16

Määrus kehtestatakse [riigi õigusabi seaduse](#) § 21 lõike 3 ja § 22 lõike 4 kolmanda lause alusel.

1. peatükk Riigi õigusabi osutamise eest makstava tasu arvestamise alused ja maksmise kord

§ 1. Riigi õigusabi osutamise eest makstava tasu arvestamise alused

- (1) Riigi õigusabi osutamise eest makstava tasu (edaspidi *tasu*) määrab kohus, uurimisasutus või prokuratuur kindlaks osutatud õigusabi eest 2. peatükis ette nähtud tasumäärade alusel. Tasu suurendatakse, vähendatakse või jäetakse määramata üksnes käesolevas määruses sätestatud juhtudel.
- (2) Menetlustoimingul osalemise eest arvestatakse tasu menetlusprotokollis märgitud toimingu alguse ja lõpu kellaaja järgi ning lähima pooltunnini ümardamise põhimõttel, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti. Kui menetlustoimingu ärajäämisest ei ole riigi õigusabi osutajale (edaspidi *advokaat*) mõistliku aja jooksul ette teatatud, makstakse ärajäänud menetlustoimingule ilmumise eest poole tunni tasu, lähtudes 2. peatükis vastava õigusabi kohta sätestatud tasumäärast ja piirmäärast.
- (3) Järjestikku toimunud menetlustoimingute või muude toimingute tasu arvestamisel lähtutakse neile realselt kulunud ajast, võttes arvesse, et ühegi iseseisva toimingu tasu ei ületa 2. peatükis toimingule ette nähtud tasu piirmäära.
- (4) Kohtuistungil osalemise eest arvestatakse tasu 30 minuti kaupa ja lähima pooltunnini ümardamise põhimõttel. Tasu arvestamisel lähtutakse menetlusosalistele teatavaks tehtud kohtuistungil alguse ja istungi protokollis märgitud kohtuistungil lõpu kellaajast. Kui advokaat ei ole istungi alguses kohal, siis lähtutakse kohtuistungil protokollis märgitud advokaadi istungile saabumise ajast. Kohtuistungil osalemise aja hulka arvestatakse kõik istungi katkestused, mis kohtu poolt teatavaks tehtuna kestavad kuni 30 minutit. Menetlusosalistele teatavaks tehtud kohtuistungil vaheaeg, mis kestab kauem kui 30 minutit, ei kuulu tasustatava aja hulka. Pärast katkestust jätkuva kohtuistungil osalemise aja algus määratakse lõike teises ja kolmandas lauses sätestatust lähtudes.
- (5) Kohtuistungil ettevalmistamiseks tehtud töö eest tasustatakse advokaati 2. peatükis vastava õigusabi eest ette nähtud tasumäära alusel, välja arvatud kohtuistungil osalemine. Kui kohtuistungil aja tühistamisest või muutmisest ei ole advokaadile mõistliku aja jooksul ette teatatud, tasustatakse ka ärajäänud kohtuistungil ettevalmistamiseks tehtud töö määruse 2. peatükis vastava õigusabi kohta ette nähtud tasumäära alusel.
- (6) Riigi õigusabi osutamisel kohtuasja apellatsioon- ja kassatsioonimenetluses ning määruskaebemenetluses arvestatakse tasu 2. peatükis vastavas kohtumenetluses osutatava õigusabi kohta ette nähtud tasumäärade alusel.
- (7) Riigi õigusabi osutamisel rahvusvahelise õigusabi puhul arvestatakse tasu 2. peatükis vastava õigusabi kohta ette nähtud tasumäärade alusel.
- (8) Kui advokaat peab riigi õigusabi osutamiseks viibima välisriigis, makstakse temale põhjendatud taotluse alusel täiendavat tasu 60 eurot iga välisriigis viibitud päeva eest.

(9) Kui advokaat osutab riigi õigusabi samas menetluses kahele või enamale isikule, on tasu esindatavate eest ühine, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.

(10) Kui advokaat osutab õigusteenust advokaadibüroo kaudu, mille pidaja on käibemaksukohustuslane, lisandub tasule ja riigi õigusabi osutamise seonduvatele kuludele käibemaks.

§ 2. Tasu suurendamine

(1) Kohus, uurimisasutus või prokuratuur võib riigi õigusabi osutanud advokaadi põhjendatud taotluse alusel suurendada 2. peatükis riigi õigusabi osutamise eest ette nähtud tasu piirmäära kuni 100 protsenti, kui riigi õigusabi osutamine on eriliselt töömahukas. Kohtuistungil osalemise tasu ei suurendata.

(2) Kui Eesti Advokatuuril (edaspidi *advokatuur*) ei õnnestu tavapärasel korral leida riigi õigusabi osutamiseks advokaati, võib advokatuuri kantsler õigusabi katkematu osutamise ja mõistliku kättesaadavuse tagamiseks ühekordselt kehtestada advokaadile makstavale tasule koefitsiendi 1,5 kuni 3. Kohus, uurimisasutus või prokuratuur kohaldab riigi õigusabi tasu suuruse kindlaksmääramisel advokaadile makstavale tasule kehtestatud koefitsiendi advokaadi taotluse alusel, kui sellele on lisatud advokatuuri kantsleri esildis koefitsiendi kohaldamise põhjendatuse kohta.

§ 3. Tasu vähendamine või määramata jätmine

Kohus võib tasu vähendada või jätta tasu määramata, kui advokaat ei ole oma kohustusi õigusabi osutamisel täitnud nõuetekohase hoolsusega.

§ 4. Tasu ja riigi õigusabi kulude maksmine

Advokatuuri juhatus maksab tasu ja riigi õigusabi kulud (edaspidi *kulud*) välja advokaadi advokaadibüroole advokaadibüroo pidaja esitatud arve ja riigi õigusabi osutanud advokaadi poolt riigi õigusabi infosüsteemis koostatud tasuarvestuslehe alusel. Kohtulahendi või uurimisasutuse või prokuratuuri määruse, millega tasu ja kulud kindlaks määrati, teeb advokaat advokatuuri juhatusele kättesaadavaks riigi õigusabi infosüsteemis või infosüsteemi tõrgete korral edastab advokatuuri juhatusele selle elektroonilise ärakirja.

2. peatükk Tasumäärad

§ 5. Tasu miinimummäär

Tasu miinimummääraks on poole tunni tasu, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.

§ 6. Määratud kaitsja tasumäärad kriminaalasja kohtueelses menetluses ja kohtumenetluses

(1) Määratud kaitsja tasu riigi õigusabi osutamise eest kriminaalasja kohtueelses menetluses on 20 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 60 euro ühe toimingu kohta.

(2) Kui kahtlustatav või süüdistatav loobub menetlustoimingu või muu toimingu käigus kaitsjast, on määratud kaitsja tasu 20 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 60 euro ühe toimingu kohta. Tasu makstakse üksnes juhul, kui loobumise hetkel on kaitsja juba asunud toimingul osalema.

(3) Määratud kaitsja tasu riigi õigusabi osutamise eest kriminaalasja kohtulikult arutamisel üldmenetluses, sealhulgas kaitseakti koostamine ja esitamine, kuid välja arvatud kohtuistungil osalemine, on 20 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 240 euro ühes kohtuastmes.

(4) Määratud kaitsja tasu riigi õigusabi osutamise eest kriminaalasja kohtulikult arutamisel lihtmenetluses, välja arvatud kohtuistungil osalemine, on 20 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 80 euro ühes kohtuastmes.

(5) Määratud kaitsja tasu riigi õigusabi osutamise kriminaalasja kohtuistungil on 20 eurot iga poole tunni kohta.

(6) Kui määratud kaitsjal on samas kriminaalasjas rohkem kui üks kaitsealune, võib kohus advokaadi põhjendatud taotluse alusel, hinnates riigi õigusabi osutamise töömahukust, suurendada riigi õigusabi osutamise eest, välja arvatud kohtuistungil osalemine, advokaadile makstavat tasu kuni 50 protsenti iga täiendava kaitsealuse kohta.

(7) Riigi õigusabi osutamise eest välisriigi kohtuotsuse tunnustamise ja täitmise menetluses kohaldatakse tasu arvestamisel lõigetes 3 ja 5 sätestatud tasumäärasid.

§ 7. Määratud kaitsja tasumäärad kriminaalasja määruskaebuse lahendamise menetluses ja kohtulahendi täitmisel tekkinud küsimuste lahendamisel

- (1) Määratud kaitsja tasu määruskaebuse esitamise eest on 20 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 120 euro.
- (2) Tasu arvestamisel määruskaebuse läbivaatamisel osalemise eest kohaldatakse lõikes 1 nimetatud tasumäära, kuid ei kohaldata tasu maksimummäära.
- (3) Määratud kaitsja tasu kohtulahendi täitmisel tekkinud küsimuste lahendamise taotluste esitamise eest on 20 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 120 euro.
- (4) Määratud kaitsja tasu kohtulahendi täitmisel tekkinud küsimuste lahendamisel korraldatud kohtuistungil osalemise eest on 20 eurot iga poole tunni kohta.

§ 8. Kannatanu või tsiviilkostja esindaja tasumäärad kriminaalasja kohtueelses menetluses ja kohtumenetluses

- (1) Kannatanu või tsiviilkostja esindaja tasu riigi õigusabi osutamise eest kriminaalasja kohtueelses menetluses on 20 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 60 euro ühe toimingu kohta.
- (2) Kannatanu või tsiviilkostja esindaja tasu riigi õigusabi osutamise eest kriminaalasja kohtulikul arutamisel üldmenetluses, välja arvatud kohtuistungil osalemine, on 20 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 240 euro igas kohtuastmes.
- (3) Kannatanu või tsiviilkostja esindaja tasu riigi õigusabi osutamise eest kriminaalasja kohtulikul arutamisel lihtmenetluses, välja arvatud kohtuistungil osalemine, on 20 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 80 euro igas kohtuastmes.
- (4) Kannatanu või tsiviilkostja esindaja tasu riigi õigusabi osutamise kriminaalasja kohtuistungil on 20 eurot iga poole tunni kohta.

§ 9. Isiku kaitsja tasumäärad väärteo kohtuvälises menetluses ja kohtumenetluses

- (1) Isiku kaitsja tasu riigi õigusabi osutamise eest väärteoasja kohtuvälises menetluses on 20 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 60 euro ühe toimingu kohta.
- (2) Isiku kaitsja tasu riigi õigusabi osutamise eest väärteoasja kohtulikul arutamisel, välja arvatud kohtuistungil osalemine, on 20 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 240 euro.
- (3) Isiku kaitsja tasu riigi õigusabi osutamise väärteoasja kohtuistungil on 20 eurot iga poole tunni kohta.

§ 10. Isiku esindaja tasumäärad tsiviilasja kohtueelses menetluses ja kohtumenetluses

- (1) Isiku esindaja tasu riigi õigusabi osutamise eest tsiviilasja kohtueelses menetluses on 20 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 160 euro. Kui kohtueelsele menetlusele eelnevalt on isikule osutatud riigi õigusabi seaduse § 4 lõike 3 punktis 8 või 9 nimetatud õigusabi, ei ületa tasu 40 eurot.
- (2) Tasu riigi õigusabi osutamise eest hagita menetluses, sealhulgas hagita menetluse avalduse koostamine ja esitamine, kuid välja arvatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 550 lõike 1 punktis 2 sätestatud hooldusõiguse asjades ja kohtuistungil osalemine, on 20 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 200 euro ühes kohtuastmes. Kui tsiviilasjale eelnevalt on isikule osutatud riigi õigusabi seaduse § 4 lõike 3 punktis 8 või 9 nimetatud õigusabi, ei ületa tasu 80 eurot.
- (3) Tasu riigi õigusabi osutamise eest hagimenetluses, sealhulgas hagiavalduse koostamine ja esitamine, ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 550 lõike 1 punktis 2 sätestatud hooldusõiguse asjades, sealhulgas avalduse koostamine ja esitamine, kuid välja arvatud kohtuistungil osalemine, on 20 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 400 euro ühes kohtuastmes. Kui asjas on eelnevalt osutatud riigi õigusabi seaduse § 4 lõike 3 punktis 8 või 9 nimetatud õigusabi, ei ületa tasu 280 eurot.
- (4) Tasu riigi õigusabi osutamise eest tsiviilasja kohtuistungil on 20 eurot iga poole tunni kohta.
- (5) Kui advokaadil on samas tsiviilasjas rohkem kui üks esindatav, võib kohus advokaadi põhjendatud taotluse alusel, hinnates riigi õigusabi osutamise töömahukust, suurendada riigi õigusabi osutamise eest, välja arvatud kohtuistungil osalemine, advokaadile makstavat tasu kuni 25 protsenti iga täiendava esindatava kohta.

§ 11. Isiku esindaja tasumäärad haldusmenetluses ja halduskohtumenetluses

(1) Tasu riigi õigusabi osutamise eest haldusmenetluses, sealhulgas haldusmenetluse algatamiseks taotluse koostamine ja esitamine, ja halduskohtumenetluses, sealhulgas halduskohtusse kaebuse koostamine ja esitamine, on 12 eurot iga kümne minuti kohta.

(2) Haldusmenetluses ja halduskohtumenetluses, välja arvatud kohtuistungil osalemine, on tasu miinimummääraks 10 minuti tasu.

(3) Kui advokaadil on samas haldusasjas rohkem kui üks esindatav, võib kohus advokaadi põhjendatud taotluse alusel, hinnates riigi õigusabi osutamise töömahukust, suurendada riigi õigusabi osutamise eest, välja arvatud kohtuistungil osalemine, advokaadile makstavat tasu kuni 25 protsenti iga täiendava esindatava kohta.

(4) Riigi õigusabi osutamisel töölepingu seaduse § 45 lõikes 1 sätestatud ööajal või riigipühal, kui muul ajal ei olnud õigusabi mõistlikult võimalik osutada, suurendab kohus advokaadile makstavat tasu advokaadi põhjendatud taotluse alusel kuni 50 protsenti.

(5) Kui riigi õigusabi osutamise koht jääb õigusteenust osutava advokaadibüroo asukohast kaugemale kui 40 kilomeetrit, makstakse advokaadi põhjendatud taotlusel riigi õigusabi osutamise kohta ja tagasi jõudmiseks kulutatud aja eest kokku täiendavat tasu vastavalt advokaadibüroo kaugusele, arvestades ühte suunda:

- 1) 15 eurot, kui vahemaa on 41–50 kilomeetrit;
- 2) 20 eurot, kui vahemaa on 51–100 kilomeetrit;
- 3) 25 eurot, kui vahemaa on 101–150 kilomeetrit;
- 4) 30 eurot, kui vahemaa on 151–200 kilomeetrit;
- 5) 35 eurot, kui vahemaa on üle 201 kilomeetri.

(6) Kui advokaat lõikes 5 ette nähtud juhul osutab riigi õigusabi samas menetluses kahele või enamale isikule või erinevates haldus- või halduskohtumenetlustes, jagatakse tasu riigi õigusabi osutamise kohta ja tagasi jõudmiseks kulutatud aja eest kõigi esindatavate või menetluste vahel proportsionaalselt.

§ 12. Isiku esindaja tasumäärad rahvusvahelise kaitse menetluses ja sellega seotud halduskohtumenetluses

(1) Rahvusvahelise kaitse menetluses ja sellega seotud halduskohtumenetluses, välja arvatud kohtuistungil osalemine, on tasu miinimummääraks kümne minuti tasu.

(2) Tasu riigi õigusabi osutamise eest rahvusvahelise kaitse menetluses, sealhulgas taotluse koostamine ja esitamine, on 20 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 200 eurot.

(3) Tasu riigi õigusabi osutamise eest halduskohtumenetluses, mis on seotud rahvusvahelise kaitse menetluses tehtud lahendi vaidlustamisega, sealhulgas kaebuse koostamine ja esitamine, kuid välja arvatud kohtuistungil osalemine, on 36 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 400 euro ühes kohtuastmes.

(4) Tasu riigi õigusabi osutamise eest rahvusvahelise kaitse menetluses tehtud lahendi vaidlustamisega seotud haldusasja kohtuistungil on 36 eurot iga poole tunni kohta.

(5) Kui advokaadil on samas haldusasjas rohkem kui üks esindatav, võib kohus advokaadi põhjendatud taotluse alusel, hinnates riigi õigusabi osutamise töömahukust, suurendada riigi õigusabi osutamise eest, välja arvatud kohtuistungil osalemine, advokaadile makstavat tasu kuni 25 protsenti iga täiendava esindatava kohta.

(6) Kui riigi õigusabi osutamise koht jääb advokaadibüroo asukohast kaugemale kui 40 kilomeetrit, makstakse selle advokaadibüroo kaudu õigusabi osutava advokaadi põhjendatud taotlusel riigi õigusabi osutamise kohta ja tagasi jõudmiseks kulutatud aja eest kokku täiendavat tasu vastavalt advokaadibüroo kaugusele, arvestades ühte suunda:

- 1) 15 eurot, kui vahemaa on 41–50 kilomeetrit;
- 2) 20 eurot, kui vahemaa on 51–100 kilomeetrit;
- 3) 25 eurot, kui vahemaa on 101–150 kilomeetrit;
- 4) 30 eurot, kui vahemaa on 151–200 kilomeetrit;
- 5) 35 eurot, kui vahemaa on üle 201 kilomeetri.

(7) Kui advokaat lõikes 6 ette nähtud juhul osutab riigi õigusabi samas menetluses kahele või enamale isikule või erinevates haldus- või halduskohtumenetlustes, jagatakse tasu riigi õigusabi osutamise kohta ja tagasi jõudmiseks kulutatud aja eest kõigi esindatavate või menetluste vahel proportsionaalselt.

§ 13. Isiku esindaja tasumäär täitemenetluses

Tasu riigi õigusabi osutamise eest täitemenetluses riigi õigusabi osutamisele kulunud aja eest on 30 eurot iga poole tunni kohta.

§ 14. Isiku esindaja tasumäär teistmismenetluses

Tasu riigi õigusabi osutamise eest teistmismenetluses on 20 eurot iga poole tunni kohta.

§ 15. Tasumäär muude riigi õigusabi liikide puhul

Riigi õigusabi osutamisel õigusdokumendi koostamisel, isiku õigusnõustamisel või muul esindamisel, mis ei kuulu tasustamisele käesoleva peatüki teiste sätete alusel, on tasu 30 eurot iga poole tunni kohta, kuid kokku mitte üle 120 euro.

3. peatükk Kulude hüvitamise ulatus ja kord

§ 16. Hüvitamisele kuuluvad kululiigid

Advokaadile või advokaadibüroo pidajale hüvitatakse riigi õigusabi osutamise seoses kantud sõidu- ja majutuskulud, tõlkekulud ja tõendite esitamisega seotud kulud.

§ 17. Sõidu- ja majutuskulude hüvitamine

(1) Riigi õigusabi osutanud advokaadi taotluse alusel määrab kohus, uurimisasutus või prokuratuur kindlaks hüvitamisele kuuluvad advokaadi või advokaadibüroo pidaja poolt riigi õigusabi osutamise seoses kantud sõidu- ja majutuskulud. Sõidu- ja majutuskulud hüvitatakse üksnes juhul, kui riigi õigusabi on osutatud mujal kui linnas või vallas, kus asub advokaadibüroo või selle struktuuriüksus, mille kaudu advokaat õigusteenust osutab.

(2) Riigi õigusabi osutamisel lõikes 1 nimetatud juhul hüvitatakse riigi õigusabi osutamise seoses kantud isikliku või advokaadibüroo pidaja sõiduauto kasutamise kulud advokaadi taotluse alusel summas 0,3 eurot iga läbitud kilomeetri kohta.

(3) Kui riigi õigusabi osutamisel lõikes 1 nimetatud juhul osutatakse riigi õigusabi samas menetluses kahele või enamale isikule või erinevates menetlustes, jagatakse riigi õigusabi osutamise seoses kantud sõidu- ja majutuskulude hüvitamise ulatuse arvestamisel kõigi esindatavate või menetluste vahel proportsionaalselt.

(4) Sõidu- ja majutuskulud hüvitatakse avaliku teenistuse seaduse § 44 lõike 5 alusel kehtestatud määruises lähetusega seotud sõidu- ja majutuskulude hüvitamise kohta sätestatud tingimustel käesolevas paragrahvis sätestatud erisustega.

§ 18. Tõlkekulude hüvitamine

(1) Riigi õigusabi osutanud advokaadi taotluse alusel määrab kohus, uurimisasutus või prokuratuur kindlaks hüvitamisele kuuluvad advokaadi või advokaadibüroo pidaja poolt riigi õigusabi osutamise seoses kantud tõlketeenuse kasutamise kulud. Tõlketeenuse kasutamisel tuleb eelistada kutselise tõlgi teenust.

(2) Eesti keelest teistesse keeltesse tõlkimisega seotud kulutusi, mis tulenevad asjaolust, et advokaat ei valda riigi õigusabi osutamiseks piisaval tasemel eesti keelt, ei hüvitata.

§ 19. Tõendite esitamisega seotud kulude hüvitamine

Riigi õigusabi osutanud advokaadi taotluse alusel määrab kohus, uurimisasutus või prokuratuur kindlaks hüvitamisele kuuluvad advokaadi või advokaadibüroo pidaja poolt riigi õigusabi osutamise seoses kantud kulud, mis on seotud ametiasutustest ja andmekogudest dokumentide ärakirjade, väljavõtete ja muude asjakohaste dokumentide saamisega.

§ 20. Kulude hüvitamise kord

Hüvitatavad kulud määrab kohus, uurimisasutus või prokuratuur kindlaks riigi õigusabi osutanud advokaadi taotluse ja taotlusele lisatud kuludokumentide alusel. Kuludokumente ei nõuta, kui kohtul, uurimisasutusel või prokuratuuril on võimalik kulude kandmist eeldada või kontrollida elektroonilisel teel.

4. peatükk Taotluse esitamine

§ 21. Taotluse esitamine

Tasu suuruse ja kulude hüvitamise ulatuse kindlaksmääramiseks esitab advokaat riigi õigusabi infosüsteemis koostatud taotluse.

5. peatükk Rakendussätted

§ 22. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. augustil 2016. a.

Marko Pomerants
Keskkonnaminister justiitsministri ülesannetes

Marko Aavik
Asekantsler kantseri ülesannetes